

Adviescollege
toetsing regeldruk

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties
De heer drs. R. Knops
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Onze referentie MvH/RvZ/RS/bs/ATR0790/2020-U007

Uw referentie

Datum 22 januari 2020

Betreft Wijziging Wet BRP en Wet basisadministraties persoonsgegevens BES

Geachte heer Knops,

Op 19 december 2019 heeft het ministerie van BZK de voorgenomen wijziging van de Wet basisregistratie personen en van de Wet basisadministraties persoonsgegevens BES aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) aangeboden voor toetsing.

De Wet basisregistratie personen (Wet BRP) is op 6 januari 2014 in werking getreden. Naar aanleiding van de eerste technische tussenevaluatie van de wet is een aantal punten naar voren gekomen die aanleiding geven tot aanpassing van de wet. Daarnaast zijn er enkele actuele ontwikkelingen die wijziging van de wet noodzakelijk maken. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om aanscherping van de verplichting voor gemeenten tot het ambtshalve opnemen van een briefadres van een in Nederland verblijvende persoon indien het woonadres ontbreekt en betrokkene zelf geen briefadres heeft opgegeven.

De voornaamste inhoudelijke wijzigingen die het onderhavige wetsvoorstel regelt zijn:

1. Aanpassing van de regels met betrekking tot verschijningsplicht (bij de gemeente) bij aangifte van vertrek naar het buitenland.
2. De verplichting voor gemeenten tot ambtshalve opneming van een briefadres van een in Nederland verblijvende persoon indien het woonadres ontbreekt en geen aangifte wordt gedaan van een briefadres door de betrokkene.
3. De uitbreiding van de registratie levenloos geboren kinderen en registratie van kinderen die zijn overleden zonder zelf ingeschreven te zijn.
4. De uitbreiding van verstrekking van gegevens uit de BRP naar autoriteiten in het Caribische deel van het Koninkrijk.
5. Het opnemen van een experimenteerbepaling in de wet.

Naast de hiervoor genoemde inhoudelijke wijzigingen bevat het wetsvoorstel enkele tekstuele aanpassingen, aanpassingen van meer technische aard en verduidelijkingen van reeds bestaande bepalingen in de wet.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

Advies over de BRP

Met onderstaand advies gaat ATR in op de voorgenomen wijzigingen in het onderhavige wetsvoorstel. In 2019 heeft het college op uw verzoek onderzoek verricht naar en advies uitgebracht over de regeldrukontwikkeling als gevolg van de BRP.¹ Het advies van ATR is uitgebracht ten behoeve van de beleidsdoorlichting van begrotingsartikel 6.5 (BRP en Reisdocumenten). Diverse aandachtspunten uit dat advies kunnen naar het oordeel van ATR bijdragen aan een lastenluwere en meer werkbare toepassing van de BRP. De toelichting bij het onderhavig wetsvoorstel meldt dat onder andere met de nieuw op te nemen experimenteerbepaling invulling gegeven kan worden aan adviespunten uit het ATR-advies. Recent is duidelijk geworden dat de beleidsdoorlichting voor 1 maart 2020 aan de Tweede Kamer zal worden aangeboden.² Volgens de memorie van toelichting bij het onderhavig wetsvoorstel zal in de beleidsdoorlichting ook een reactie zijn opgenomen op het advies van ATR uit 2019. Derhalve zal het college de aandachtspunten uit het advies uit 2019 niet herhalen in het advies over de nu voorliggende aanpassing van de Wet BRP en de Wet basisadministraties persoonsgegevens BES. Bij toekomstige wijzigingen van de (Wet) BRP zal het college nagaan hoe opvolging is gegeven aan deze adviespunten.

1. Nut en noodzaak

De toelichting bij het wetsvoorstel bevat een duidelijke uitwerking van nut en noodzaak van de afzonderlijke wijzigingen. Het college ziet aanleiding voor een adviespunt ten aanzien van de onderbouwing van nut en noodzaak bij één van de wijzigingen.

Verplichting ambtshalve opneming briefadres

Het wetsvoorstel regelt de verplichting voor het college van B&W om een briefadres op te nemen van een in Nederland verblijvende persoon indien het woonadres ontbreekt en betrokkenen zelf briefadres heeft doorgegeven. Deze bepaling uit het voorstel betekent een wijziging van hetgeen nu in de wet is opgenomen. De huidige bepaling is als een *bevoegdheid* (en niet als *verplichting*) voor het college van B&W opgenomen in de wet. Diverse gemeenten interpreteren de huidige formulering van de bepaling zodanig dat zij vooralsnog geen verplichting zien een briefadres te verstrekken.

De toelichting bij het wetsvoorstel maakt duidelijk dat in de afgelopen jaren reeds in verschillende circulaire is geweest "op de bedoeling van de wet en het belang van inschrijving van deze groep personen, zowel voor de betrokkenen zelf als voor een goede bijhouding van de basisregistratie". In de circulaire is de huidige bepaling in de wet telkens uitgelegd als een verplichting.

¹ <https://www.atr-regeldruk.nl/regeldrukvermindering-basisregistratie-personen-brp/>

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/12/19/uitstelbericht-over-beleidsdoorlichting-artikel-65>

Het voorgaande roept de vraag op wat het feitelijke effect zal zijn van de voorgenomen wijziging van de wet. De wetgever heeft meermaals duidelijk gemaakt dat de huidige bepaling al als een verplichting moet worden uitgelegd. De verstrekking van een briefadres is voor de betrokkene van groot belang, onder andere om aanspraak te kunnen maken op faciliteiten en voorzieningen. Het al dan niet kunnen beschikken over een briefadres heeft zodoende een grote maatschappelijke en persoonlijke impact. Door de bevoegdheid in de Wet BRP om te zetten in een verplichting, ontstaat een (betere) basis voor effectievere naleving en handhaving van de wet.

De toelichting bij het wetsvoorstel besteedt echter geen aandacht aan naleving van de bepaling en aan toezicht en handhaving hierbij. Gelet op het belang van inschrijving en een correcte bijhouding van de basisregistratie is het volgens het college belangrijk meer duidelijkheid te geven over de te verwachten effecten, de wijze waarop deze zullen worden gemonitord en welke aanvullende maatregelen ten behoeve van de handhaving voorzien zijn in het geval de wijziging niet leidt tot inschrijving door gemeenten.

1.1 Het college adviseert te verduidelijken wat het verwachte effect zal zijn van de wijziging ten aanzien van de verplichte ambtshalve opneming van een briefadres, op welke wijze dit effect wordt gemonitord en in hoeverre stappen zijn voorzien ten behoeve van handhaving in het geval gemeenten geen opvolging geven aan de verplichte opneming van briefadressen.

Het college geeft in overweging om bij de opvolging van adviespunt 1.1 ook duidelijk te maken welke instanties op welk moment verantwoordelijk zijn voor monitoring van de naleving van de wet en voor toezicht en handhaving in het geval de wettelijke bepaling niet wordt nageleefd.

2. Minder belastende alternatieven

Enkele van de wijzigingen leiden tot een vermindering van de regeldruk voor burgers. Zo hoeven minder personen bij de gemeente te verschijnen in het geval van aangifte van vertrek naar het buitenland. Het experimenteerartikel dat in de Wet BRP wordt opgenomen biedt ook kansen om minder belastende uitwerkingen van verplichtingen te verkennen. Zodoende kan de experimenteerbepaling op termijn ook resulteren in een (structureel) lagere regeldruk als gevolg van de verplichtingen in de Wet BRP.

Het college ziet aanleiding voor één adviespunt ten aanzien van minder belastende alternatieven.

Uitbreiding gegevensverstrekking aan autoriteiten in het Caribisch deel van het Koninkrijk

Het wetsvoorstel regelt een uitbreiding van de gegevensverstrekking aan autoriteiten in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Nog niet in alle gevallen waarbij dat voor de overheidssdienstverlening aan burgers van belang is, worden gegevens uit de BRP verstrekt. Concreet betekent dit dat in een aantal situaties burgers zelf nog een uittreksel uit de BRP moeten opvragen en moeten toesturen aan de autoriteit.

Deze situatie heeft geresulteerd in een verzoek van enkele autoriteiten om de gegevensverstrekking uit te breiden. Dit betreft bijvoorbeeld het Openbaar Ministerie, het Hof van Justitie en de Voogdijraad. Deze instanties moeten beschikken over de juiste gegevens, bijvoorbeeld als zij in Nederland wonende personen moeten oproepen of anderszins moeten

benaderen en daarvoor adresgegevens nodig hebben uit de BRP. Het voorliggende wetsvoorstel creëert de juridische grondslag om bij lagere regelgeving instanties te kunnen aanwijzen die voor de uitvoering van een publieke taak kunnen beschikken over de noodzakelijke gegevens uit de basisregistratie. Deze uitwerking kan resulteren in minder administratieve lasten voor burgers en efficiëntere processen binnen de overheid. De toelichting bij het wetsvoorstel geeft aan dat verstrekking van gegevens mogelijk wordt na een verzoek van een autoriteit die een publiekrechtelijke taak vervult in het kader waarvan de verstrekking van de gegevens noodzakelijk is. Dit betekent dat realisatie van het principe 'eenmalig aanleveren, meervoudig gebruik' in de praktijk deels afhankelijk is van een verzoek van de autoriteit. Om deze reden is het volgens het college van belang dat wordt nagegaan welke autoriteiten voor de vervulling van hun publiekrechtelijke taak gegevens uit de BRP nodig hebben. In overleg met deze autoriteiten kan vervolgens worden nagegaan op welke wijze verstrekking van gegevens uit de BRP kan worden georganiseerd, en in hoeverre een autorisatiebesluit daarvoor noodzakelijk is. Voor burgers, ook in het Caribisch deel van het Koninkrijk, is van belang dat het principe 'eenmalig uitvragen, meervoudig gebruik' zoveel mogelijk wordt toegepast om daarmee onnodige gegevensuitvraag (en daarmee onnodige regeldruk) te voorkomen.

2.1 Het college adviseert na te gaan welke autoriteiten in het Caribisch deel van het Koninkrijk voor de uitoefening van hun publiekrechtelijke taak gegevens uit de BRP nodig hebben en in samenspraak met deze autoriteiten te bekijken hoe gegevensverstrekking uit de BRP lastenluw kan worden georganiseerd.

3. Werkbaarheid

De wijzigingen in het wetsvoorstel dragen bij aan de werkbaarheid en uitvoerbaarheid van de verplichtingen die volgen uit de wet. De toelichting maakt ook duidelijk dat diverse aanpassingen volgen op knelpunten of onduidelijkheid uit de praktijk. Zo wordt de registratie van levenloos geboren kinderen uitgebreid, omdat de huidige wettelijke bepalingen nog niet voorzagen in diverse situaties die zich kunnen voordoen waarbij het ook gewenst kan zijn om een registratiemogelijkheid te bieden aan ouders. Verder wordt de mogelijkheid tot inschrijving van een minderjarige niet-ingezetene in de BRP expliciet gemaakt in de BRP. Hoewel in de praktijk al werd uitgegaan van deze situatie, was dit bij wet nog niet geregeld.

Het college ziet geen aanleiding voor adviespunten over de werkbaarheid en uitvoerbaarheid van de wijzigingen in het onderhavig voorstel.

4. Gevolgen regeldruk

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is een regeldrukparagraaf opgenomen. In deze paragraaf zijn de regeldrukeffecten van de wijzigingen kwalitatief en zo mogelijk kwantitatief uitgewerkt. Het college ziet aanleiding voor twee opmerkingen.

1.

De regeldrukeffecten van de wijziging aangaande de aangifte van vertrek zijn kwalitatief beschreven in de toelichting. Daarbij wordt opgemerkt dat gemeenten op dit moment al handelen in lijn met hetgeen nu wordt voorgesteld in het wetsvoorstel. De toelichting geeft aan dat om deze reden de regeldrukvermindering als gevolg van het voorstel naar verwachting gering zal zijn.

Hoewel de merkbare regeldrukvermindering gering zal zijn, is volgens de methodiek uit het Handboek Meting Regeldrukkosten wel degelijk sprake van een feitelijke regeldrukreductie. De methodiek gaat uit van 100% naleving van de wettelijke bepalingen (en de verandering hierin). Tegen deze achtergrond is een kwantitatieve analyse van belang over het aantal situaties waarbij minder personen bij de gemeente dienen langs te gaan bij de aangifte van vertrek en van de tijdsbesparing die optreedt als gevolg van het voorstel.

2.

Het voorstel regelt tevens een wettelijke grondslag om bij AMvB een regeling te treffen om BRP-gegevens te kunnen raadplegen door autoriteiten in het Caribische deel van het Koninkrijk. De regeldrukparagraaf merkt op dat een dergelijke invulling er toe kan leiden dat een burger niet meer een uittreksel uit de BRP hoeft op te vragen en vervolgens moet opsturen. Deze concrete lastenverlichting geeft duidelijk de winst aan die geboekt kan worden als het principe van eenmalig uitvragen, meervoudig gebruiken ook wordt toegepast in het Caribische deel van het Koninkrijk. Onder toetsvraag 2 (minder belastende alternatieven) is reeds opgemerkt dat navolging van het beginsel 'eenmalig aanleveren en meervoudig gebruik' tot regeldrukvermindering kan leiden. In de regeldrukparagraaf kan een eerste analyse worden opgenomen van de potentiële regeldrukvermindering die aan de orde kan zijn als gevolg van de invulling van de lagere regelgeving. Hiermee kan het potentieel van de grondslag worden verduidelijkt. Hierbij kan volgens het secretariaat ook gebruik worden gemaakt van bandbreedtes en/of een weergave van de orde van grootte van de winst die bereikt kan worden. Dit laatste kan bijvoorbeeld door aan te geven bij hoeveel processen en in welke omvang uittreksels van de BRP worden gevraagd door autoriteiten aan burgers.

4.1 Het college adviseert de regeldrukparagraaf bij de regeling aan te vullen en daarbij de genoemde aandachtspunten te betrekken.

Dictum

Gelet op de inhoud van het voorstel en de hiervoor genoemde adviespunten is het advies van het college bij de voorgenomen *wijziging van de Wet BRP en Wet basisadministraties persoonsgegevens BES*:

Het wetsvoorstel indienen, nadat met de adviespunten rekening is gehouden.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en verzoekt u om in de toelichting bij het definitieve wetsvoorstel uiteen te zetten op welke wijze u met de adviespunten rekening hebt gehouden.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris